

Görüyoruz ki Sâni'-i Hakîm'in, efrad ve cüz'iyatın tasvirinde büyük büyük tefennünleri vardır.

İ'lem eyyühe'l-aziz! Görüyoruz ki Sâni'-i Hakîm'in, efrad ve cüz'iyatın tasvirinde büyük büyük tefennünleri vardır. Evet, hayvanların pek büyük ve pek küçükleri olduğu gibi kuşlarda, balıklarda, meleklerde ve sair ecreamda, âlemlerde dahi pek küçük ve pek büyük fertleri vardır. Cenab-ı Hakk'ın şu tefennünde takip ettiği hikmet:

- 1- Tefekkür ve irşad için bir lütuf, bir teshilattır.
- 2- Kudret mektupları okunup fehmetmekte bir kolaylıktır.
- 3- Kudretin kemalini izhar etmektir.
- 4- Celalî ve cemelî her iki nevi sanatı ibraz etmektir.

Maahâzâ pek ince yazıları herkes okuyamaz ve pek büyük şeyler de nazar-ı ihataya alınamaz. İşte irşadı teshil ve tamim için bir kısmını küçük harfler ile bir kısmını da büyük harflerle yazmakla irşadın iktizası yerine getirilmiştir.

Amma şeytanın talebesi olan nefs-i emmare, cismin küçüklüğünü sanatın küçüklüğüne atfetmekle, esbabdan sudûrunu tecviz ediyor. Ve pek büyük cisimler dahi hikmet ile yaratılmamış iddiasında bulunarak bir nevi abesiyete isnad ediyor.